

Mjera zdravlja

Obično znamo kada smo bolesni, međutim, ako nismo bolesni, da li znamo u kojoj mjeri smo zdravi?

"U ovom momentu je očigledno da su nam potrebni neki parametri da bi izmjerili zdravlje. Od nas se zahtijevaju odgovori na neka pitanja. Na primjer: ako nekog izliječimo od astme, i kao posljedica toga kod njega se razvije oboljenje srca, kako ćemo znati da li je ovo novo zdravstveno stanje bolje ili gore od njegovog ranijeg stanja? Ako liječimo pacijenta od bolesti srca, i on se oporavi, a poslije određenog vremenskog perioda oboli od fobičnog stanja, uznemirenosti ili nervoze, možemo li reći da je liječenje koristilo pacijentu?

Da bi liječenje bilo uspješno ono mora gravitacioni centar poremećaja potiskivati ka periferiji, tako da se manifestacije bolesti dešavaju na koži, ostavljajući najdublje dijelove ljudskog bića, mentalnu i emocionalnu razinu, netaknutim.

Pitanje utvrđivanja tačnog stupnja zdravlja pojedinca je komplikovan zadatak koji zahtijeva mnogo istraživanja i upotrebu brojnih parametara. Ali, kao opšte pravilo, možemo reći da je **STUPANJ DO KOJEG OSOBA IMA UNUTRAŠNJU SLOBODU DA STVARA**, dobar parametar za mjerenje njegovog zdravlja. Svako ko je u osnovi zdrav nastojat će da stvara, a ne da uništava... Smatram da su kreativna sva ona djela koja promovišu ne samo sopstvene istinske interese i sopstveno dobro, već i dobro za druge i opšte dobro. Stupanj do kojeg osoba čini destruktivna djela prema sebi samoj ili prema drugima, mjera je njegove bolesti."

(George Vithoulkas: "Novi put do zdravlja")

- Holistička koncepcija zdravlja:
Duhovni i zdravi.....4
- Bioenergija u službi zdravlja:
Pomoć u liječenju.....9
- Četvrto agregatno stanje:
Astralno tijelo.....13
- Običaji i kultura malih naroda:
Himbe.....17
- Sjeme života u svemiru:
Ozelenjavanje Marsa.....22
- Iz duhovne prakse:
Rađanje Lingama.....28
- Hinduizam:
Kosmički plesač.....32
- Iskustvo "tik do smrti":
Znamo da ništa ne znamo.....35
- Aromaterapija:
Mirisni darovi prirode.....40
- Iz narodnog vjerovanja:
Porike cvijeća.....44
- Hrana kao otrov:
Radijacija iz rerne.....47
- Osvrt na film
"Dan poslije".....52
- Na pozornici
narkomanije:
Učahurena sloboda.....56
- HOROSKOP.....60
- Sa Oshovih predavanja:
Meditacija, šta je to?.....64
- Korisne adrese.....str. 66

Duhovni

Piše:

Šefik Avdagić

Holizam i holistička koncepcija zdravlja, predstavljaju nekih holističkih metoda liječenja (kao što su homeopatija, kinezologija, kristaloterapija, masaža, kiropraktika, reiki),

tehnike čišćenja uma, duhovno iscjeljenje (Krug prijatelja Brune Groninga), te moguće kombinacije različitih tehnika; samo su neke od najavljenih tema o kojima je bilo riječi na skupu pod nazivom "Holistička koncepcija zdravlja".

U povodu objavljivanja knjige "Novi put do zdravlja", autora

prof. Georgea Vithoulkasa koji je 1996. godine dobio Alternativnu Nobelovu nagradu za zdravlje, ovaj veoma zanimljiv skup je organizovan od strane "Otvorenog kruga" (udruženja za holističko zdravlje) u Crkvi sv. Ante u Sarajevu. Na jednom mjestu, u krugu koji asocira na cjelinu i puninu znanja, našli su se brojni stručnjaci (doktori, inženjeri, psiholozi) iz različitih oblasti koje se u javnosti i medijima najčešće pominju pod jednim uobičajenim, objedinjujućim terminom- "alternativa" (alternativna medicina).

Kako bi se približili onom što je sadržaj i osnovna svrha ovog skupa koji u nazivu ističe "holizam" i "holističan", za početak treba napomenuti da ovi izrazi vode porijeklo od engleske riječi "whole" (houl) koja u prevodu znači cio, sav, zdrav, potpun. Dakle, riječ je o pristupu zdravlju

i zdravi!

Skup pod nazivom "Holistička koncepcija zdravlja" koji je zakazan početkom jula u Crkvi sv. Ante u Sarajevu, okupio je brojne praktičare (inženjere, doktore, psihologe) iz različitih oblasti alternativne medicine: homeopatije, kinezologije, akupunktore, masaže, reiki-terapije, kristaloterapije itd. Pa iako su učesnici ovog skupa, kroz brojna izlaganja i razmjenu iskustava, ukazali na mogućnosti i potencijal brojnih energetskih tehnika (koje polaze od teze da se "intervencijom" na nivou duha liječe poremećaji na nivou fiziologije), čini se da u pozadini stvaranja pokreta duhovnih iscjelitelja, ipak, stoji pitanje: kako odvojiti kukolj od žita? Ili, kako se odbraniti od brojnih šarlatana koji od ozbiljnih, naučno potkrijepljenih duhovnih metoda liječenja prave "cirkus" čija je jedina svrha- la(h)ka zarada, bez mnogo truda i pameti!?

čija je polazna tačka objedinjujuća- duh i tijelo tretira se kao nerazdvojiva i nedjeljiva cjelina. Istovremeno, (vjerovatno ne i slučajno) termin "holizam" asocira i na englesku riječ "holy" čije je značenje- svet, posvećen!

Ne postoji ništa što nije holizam

Radi lakšeg snalaženja na šta se odnosi i šta se ovim terminom želi postići (kada je zdravlje u pitanju), jednostavno pojašnjenje

je ponudio jedan od organizatora skupa- Mile Malešević, dugogodišnji homeopata, inače glavni i odgovorni urednik izdavačke kuće "Advaita" (koja je do sada štampala desetak izdanja iz ove oblasti)... Naime, on kaže: **"Ne postoji ništa što nije holizam. Zabluda je da mislimo drugačije. Noga je dio organizma, i kada je ona bolesna ili se amputira onda cijelo ljudsko biće pati. Dakle, postoji nešto što se odnosi na narušavanje zdravlja, holizma (cjeline) i nešto što to zdravlje (cjelinu) održava i čuva."**

U obrazloženju razloga zbog čega je uopće došlo do sazivanja ovog skupa Malešević je za čitaoce "Arke" rekao:

-...U obrazloženju Nobelove nagrade koju je prof. Vithoulkas dobio za knjigu "Novi put do zdravlja", između ostalog stoji "za revitalizaciju homeopatije". Danas je homeopatija druga metoda liječenja u svijetu. Međutim, tokom rada na knjizi shvatili smo da puno toga što ona

■ Učesnici skupa (otvorenog kruga) u Crkvi sv. Ante kroz, veoma zanimljiva izlaganja i razmjenu vlastitih iskustava, ukazali su na neiskorišten potencijal brojnih "energetskih tehnika".

HOLISTIČKA KONCEPCIJA ZDRAVLJA

■ *Razgovor o potrebi stvaranja Udruženja za holističko zdravlje kojim bi se istinski praktičari energetskih tehnika ogradili od samozvanih "iscjelitelja" i šarlatana.*

propagira, zvanična medicina ne prihvata... Naime, autor ove knjige je izašao sa idejom da su mnoga virusna oboljenja, naročito ove "nove bolesti"- SIDA i SARS posljedice narušavanja ekologije ljudskog organizma kroz trovanje alopatskim lijekovima, naročito antibioticima. Pored toga laboratorijske analize su pokazale da virusi mogu mutirati, tj. od jednog oblika virusa mogu nastati drugi, a dokazano je da se čak i neki fragmenti ćelije mogu raspasti u virus. Sve to je, prema prof Vithoulkasu, posljedica narušavanja ekologije ljudskog organizma. Kako trenutno stvari stoje, SIDA je na drugom mjestu

po stopi smrtnosti osoba od 15 do 60 godina. U nekim afričkim zemljama zaraženo je 40 odsto populacije, a s druge strane zapanjuje činjenica da se ova bolest širi u Evropi, i to ne samo među pripadnicima rizičnih grupa (homoseksualci, narkomani) nego i šire...

Iz vlastitog iskustva mogu reći da mnoge energetske tehnike daju odlične rezultate, samo je pitanje koliko smo mi stručni i kvalificirani. Neophodno je da sami, kao личности budemo zdraviji. Primjera radi, u homeopatiji se za idealnog terapeuta smatra osoba koja je posmatrač bez

predrasude, dakle osoba čiste svijesti. Riječ je o procesu čišćenja, izlaska iz koncepta uma u koncept svijesti... Svijest je nešto što je univerzalno lično i univerzalno kolektivno. To je temelj holizma i holističke koncepcije zdravlja odakle polaze holističke tehnike koje pružaju praktične upute za prevenciju i liječenje bolesti.-

Nedostaci alopatskog liječenja

Tokom skupa istaknuto je da već duže vrijeme u nekim američkim bolnicama postoje ordinacije u kojima se liječi po principima kineske tradicionalne medicine, homeopatije i sl., tako da je na pacijentu izbor- na koji način će se liječiti!? Prema riječima dr. Momira Šmitrana alopatska medicina je postala tehnika, depersonalizirana. U svemu nigdje nema pacijenta, u procesu liječenja on je u potpunosti izgubljen, tako da je uobičajen odgovor liječnika (na pacijetovo interesovanje o terapiji i načinu djelovanja nekog lijeka): "To nije vaša briga". Ukratko, tokom uobičajenog medicinskog tretmana na klinikama se ne liječi konkretna osoba, pacijent, nego bolest za koju postoji "taj i

taj...lijevak".

Homeopata, Jadranka Trninić o tome je rekla: "Niko zdravog razuma ne može nijekati dostignuća medicine, međutim, loše je to što je u fokus stavljena ćelija a čovjek se izgubio. Homeopatija je starom dobrom metodom- slušanjem, koje traje dva sata, stavila pacijenta na prvo mjesto. Tokom ovog homeopatskog intervjuja, kroz odgovore na pitanja- ko sam, šta sam, šta volim, šta ne volim i sl., tražimo lijek koji će biti najsličniji onim problemima koje osoba ima."

Uzged, valja napomenuti da su usavršeni instrumenti za snimanje ljudske aure registrirali očiglednu promjenu boje aure poslije homeopatskog tretmana... Naime, nakon uzimanja odgovarajućeg homeopatskog lijeka, ustanovljeno je da ubrzo aura- bljesne! Dakle, ni efekti homeopatije nisu više skriveni od očiju objektivnog posmatrača koji samo "pretpostavlja" šta se sa osobom koja zatraži pomoć dešava?!

Da bi pomogao drugom, prvo pomozí sebi!

Govoreći o vlastitom iskustvu u liječenju kineziologijom (liječenje dodirom) prisutnima na ovom skupu obratio se Zoran Milišić koji trenutno živi u Australiji. Objasnjavajući osnovne principe ove gotovo nepoznate tehnike na našim prostorima (slične su joj kiropraktika i masaža), on je rekao da se kineziologija temelji na posebnim metodama ispitivanja mišića kojima se utvrđuje i liječi njihova slabost te time ispravljaju poremećaji ravnoteže tjelesnog energetskog sistema.

Kineziolozi, naime, vrše niz ispitivanja radi određivanja reakcija mišića. Svaka skupina mišića povezana je s jednim od akupunktornih meridijana, pa ako je

■ O temi "Duhovnost i zdravlje" na skupu je govorio i Fra Ivo Marković.

energija smanjena (ili povećana), vidljive su promjene na mišićima. Ovim ispitivanjima se, primjera radi, mogu otkriti alergije na hranu: hrana na koju je tijelo alergično slabi mišiće, dok ih korisna hrana jača?!

Osvrćući se općenito na holističke metode liječenja Zoran Milišić je rekao:

-Jedan modalitet je efikasan

onoliko koliko ga osoba sama prakticira... Da bi pomogao drugome, čovjek prvo mora pomoći sebi! Možda bi izraz "alternativa" prije odgovarao zvaničnoj zapadnoj medicini koja je u suštini eksperimentalna (pacijentima daje hemijski spoj i očekuje šta će se desiti), dok je istinska alternativna medicina utemeljena na povratku sebi, povratku prirodi i

Znanje o Cjelovitosti !

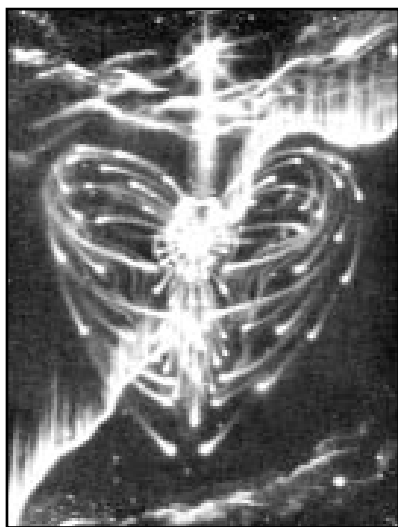
Svaki postupak liječenja bez povezanosti s Bogom opasan je. Svaka psihoterapija koja je bez usmjerenja na Boga, neodgovorna je. Šta bi takva terapija htjela obrađivati, ako ne zna ni da Bog jest, ni ko je On ni gdje je On, niti kako se do Njega stiže?

Takozvana znanstvenost rasipa beskrajno mnogo vremena i novca, da bi sve "matematički egzaktno" dokazala. Sve su to dječije igre u pijesku. Samo duhovna dimenzija može znanosti učiniti pristupačnim ono što ona traži: znanje o Cjelovitosti.

* * *

Bolesti od kojih vi tako bježite, omogućavaju važne korake na vašem putu razvoja. Bolest je za čovjeka ono što je za zmiju obnavljanje kože. Ti moraš napredovati, zato se tvoja duša odlučuje prihvatiti neku bolest. Bolest je motor s pomoću kojeg se pokrećeš naprijed. Iz toga biste razloga trebali biti vrlo oprezni pri potiskivanju bolesti. Tako možete na kraju postati veoma bolesni. Ne zato, kao što mnogi misle, jer stara bolest jače izbija, nego zato što duša još jače teži razvoju...

(Stephan v. Stepski-Doliwa: "Sai Baba govori Zapadu").

ravnoteži koja je svuda oko nas, samo je trebamo prepoznati. Tokom boravka ovdje, imam osjećaj da su ljudi jako "zapekli". Riječ je o strašnom zagađenju duha i tijela, tako da većina nije sposobna ni da primi ni da dâ... Poslije nekoliko tretmana dešavalo mi se da sam toliko iscrpljen da moram otići spavati! Da biste voljeli druge, na prvom mjestu morate voljeti sebe.-

Ples na rubu...

Komentarišući činjenicu da su franjevci u Crkvi sv. Ante ustupili prostor za održavanje jednog ovakvog skupa, jedna od učesnica "Otvorenog kruga" je istakla da to nije slučajno jer srebro Bosne Srebrene ima osobinu da

potamni ako ga duže vrijeme ne održavamo, ne čistimo?! Najbolji način da se brinemo o njemu je samodisciplina, tj. kako na sebi primjenjujemo to što propagiramo... Ključno je- biti otvoren. Franjevci su pokazali da su otvoreni za razmjenu iskustva i mišljenja, za nove teorije, za nova dostignuća u polju duhovnosti, nauke i zdravlja! Zato, vjerovatno, nikog od prisutnih na skupu nisu začudile riječi Fra Ive Markovića koji je između ostalog rekao "da su sve duhovne metode dio čovjekovog traganja za smislom". Religije nastoje čovjeka povesti ususret transcendentnom, međutim, on tamo (do Boga) ne može doći vlastitim naporom. Istina je da je transcendentno došlo svima nama...

-Bog je potpuno drugačiji od svih naših očekivanja, svih naših slika i predodžbi o Njemu. Ako Mu želimo biti bliski moramo otići u nemoć, u služenje kako bismo bili u stanju da iskusimo ljubav i Njegovu milost. To je ples na rubu... Bog se najprije pokazuje kao egzistencija, postojanje, življenje i na kraju kao Ljubav, kao čista nesebičnost. U središte teologije traba vratiti riječ "potreba", a ne da se stalno reda radi ljudima nudi ono što im ne treba i do čega im uopće

nije stalo?!- kazao je Fra Ivo Marković.

Prema riječima prof. dr. Vese Trninića (jednog od inicijatora i učesnika ovog skupa), evidentno je da živimo u bolesnom društvu. Međutim, napretka nema bez duhovne, naučne i etičke korektnosti. Ukratko, bez holističkog pristupa životu kojim bi bio integrisan i ponovo uspostavljen valjan sistem vrijednosti, nema ozdravljenja BH zajednice.

Za kraj, evo još jedne zanimljive konstatacije koja se mogla čuti na skupu: "Bolest je posljedica pogrešne percepcije, pogrešnih zaključaka, neznanja koje iz dana u dan uzima svoj danak i koje se, na kraju, skupo plaća... Bolest proizilazi iz zablude da nema Boga... A pošto je istina da je Bog vječan i sveprisutan (vječni Svjedok stvaranja i nestajanja onog što je promjenjivo, materijalno i tjelesno), ostaje dakle jedino pitanje- koliko se patimo?"*

Naučiti osluškovati...

"Ne možemo vjerovati da smo stvoreni za bezuvjetno prihvaćanje boli. Bol je posljednja uzbuna koja nas upozorava da nam neke poremećene funkcije ugrožavaju život. Neposredno prije pojave boli i poremećenih funkcija javljaju se simptomi i znakovi koji se mogu prepoznati. Jedan od njih je slabljenje mišića i promjena držanja tijela. Moramo naučiti osluškovati i osjećati šta se zbiva u našem tijelu i biti kadri ispraviti manje probleme prije no što se razviju u ozbiljne bolesti" - John Thie (hiropraktičar)

Pomoć u liječenju

"Cijenjeni gospodine Ćurovac! Ovim putem želim da se zahvalim još jednom na pomoći koju ste pružili mojoj kćerki Ani. U vrijeme kada smo supruga i ja zajedno sa doktorima u bolnici Tulln gledali u njezino gotovo nepokretno tijelo, Vi ste se pojavili i kao u nekoj 'igri' vratili joj živost. Nakon svega što su doktori rekli i postavili dijagnozu, supruzi i meni nije ostalo nimalo nade u uspješnost liječenja, pogotovo kada su doktori u bolnici rekli da oni nisu sigurni u postavljenu dijagnozu. Vašom pojavom i optimizmom Vi ste nam vratili nadu u uspješnost liječenja na način koji mnogi ljudi ne razumiju..."

Piše:

Šefik Avdagić

...Ovako počinje jedno od brojnih pisama zahvalnosti upućenih na adresu Šabana Ćurovca, bioenergetičara ili bioterapeuta koji je od 1991. godine (od kada je kod sebe primijetio povećan bioenergetski potencijal), pomogao mnogima da lakše podnesu bolove zbog teške bolesti, ili, da se u potpunosti izliječe od poremećaja u organizmu, pred čijim posljedicama je "klasična" medicina bila nemoćna. Za Šabana smo saznali "slučajno", od ljudi kojima je pomogao... Nakon prolaska sarajevske Stupske petlje, prvo skretanje lijevo odvelo nas je ravno do kuće u kojoj Šaban živi sa svojom suprugom i majkom...

Spontano, bez "puno uvoda", kroz razgovor sa ljubaznim domaćinima saznajemo da su Ćurovci na početku rata izbjegli iz Rogatice u Njemačku. I negdje

Bienergija u službi zdravlja

■ Šaban Ćurovac svaki tretman započinje laganom masažom i istezanjem mišića kojima se fiziologija oslobađa grča i napetosti (što su posljedice svakodnevnog stresa).

■ Slijedi tretman bioenergijom...

baš pred rat, '91 godine Šaban je kod sebe osjetio pojačan bioenergetski potencijal. U to vrijeme kaže da tome nije pridavao značaj, sve dok mu bienergija nije počela izazivati smetnje kroz izraženu neuobičajenu nervozu, "peckanje" u kosi i osjećanje da "zrači energiju" kada se nađe u masi...

Deblokada protoka energije

U to vrijeme o bioenergiji i mogućnosti liječenja bioenergetskim tretmanom znao je samo onoliko koliko je prikazivala televizija- kroz nekoliko emisija o "mahanju rukama" koje ima sposobnost da revitalizira organizam.

Prisjećajući se tog perioda, danas Šabanova supruga-Zineta, koja je ujedno bila prvi njegov pacijent, kroz smijeh o tome kaže: "U to vrijeme imala sam veoma jake bolove u glavi,

dnevno sam pila po pet kofetina. Jedan dan Šaban je predložio da mi 'promaše' rukama... U početku, u sve to nisam vjerovala, ali sam ipak pristala, i naredna tri dana nakon njegovih tretmana bioenergijom mnogo bolje sam se osjećala. Postepeno, nestalo je bolova u glavi."

Od tada, krenulo je i Šabanovo ozbiljnije upoznavanje sa obimnom literaturom koja je govorila o izvanrednim, u nekim slučajevima nevjerovatnim mogućnostima liječenja bioenergijom. A, kako se povećavalo njegovo teoretsko znanje neophodno za tretman određenih bolesti, tako je sa praktičnim iskustvom i primjenom bioenergije u dijagnosticanju i liječenju bolesti, dolazila potreba za što boljom informiranošću i detaljnijim poznavanjem medicine...

"U tretmanu bioenergijom

osnovno je znati za meridijane protoka energije. Svaki organ ima odgovarajući meridijan, i ako se desi neko oboljenje, to je znak da se desio ispad funkcije meridijana. Sa bioenergetskim tretmanom dolazi do deblokade protoka energije ovim meridijanima, tako da se vraća bolja cirkulacija, povećava se protok krvi, proširuju se krvni sudovi, smanjuje se otpor kretanja krvi kroz venski sistem tako da krv dopire do svakog, pa i najudaljenijeg organa. Do bolesti i poremećaja u organizmu dolazi zbog poremećene ili loše cirkulacije... To je razlog što se vremenom u krvi stvaraju ugrušci, te je veća opasnost da dođe do infarkta ili moždanog udara. Sa bioenergetskim tretmanom, važno je da se organizam u cjelini regeneriše, tj. obnavlja vlastitu odbrambenu sposob-

nost. Sve se dovodi u stanje ravnoteže, u granice normalnog...”, kaže Šaban Ćurovac.

Kako izgleda jedan "tretman"?

Kako izgleda jedan bienergetski tretman, šta tokom ove "seanse" (koja može trajati od 20 do 45 minuta ili cijelog sata), osoba koja zatraži pomoć, osjeća? Naravno, za početak je neophodno da "pacijent" kaže kako se osjeća, u kojem dijelu tijela osjeća bolove (ako ih ima), šta je do dolaska Ćurovcu poduzimao da se bolest suzbije (ako se obraćao ljekarima potrebno je na uvid pokazati medicinske nalaze) itd.

Nakon kratkotrajnog Šabanovog "odmjeravanja" vašeg općenitog zdravstvenog stanja, posmatranja fizičkog izgleda, držanja i svega ostalog što on osjeti u vašoj prisutnosti, a spolja nije vidljivo (u našem slučaju njegova opaska nakon upoznavanja bila je- "osjećate se nekako stisnuto, u grču!"), uslijedilo je mehaničko istezanje glave, ruku, nogu u sjedećem položaju... Nešto poput zahvata iskusnog kiropraktičara. Potom je došao tretman bioenergijom... U ležećem položaju, na mekanoj prostirci slijedi istezanje nogu ruku, pritisak na leđa ili na grudi (ako je prema Šabanovoj procjeni to neophodno)... Ponovo, tretman bioenergijom itd.

Prvo što osjetite u prisustvu ovog bioenergetičara je olakšanje, neko unutarne rasterećenje, lakoću koja se iznutra dešava, a zatim je osjećate i na "fizičkom planu". Sa primjenom pomenutih jednostavnih metoda, opuštenost dolazi spontano, osjećate se kao da ste usisani u nečiju auru koja vam daje dodatnu snagu i osvježenje koje otklanja tragove umora, tuge, depre-

sije, duševnog ili fizičkog bola. Na sve ovo, neko će reći- "to je pretjerivanje i najvjerovatnije efekat nečije autosugestije", međutim, nije tako... Ako više osoba, koje od ovog bioenergetičara zatraže pomoć, osjećaju isto olakšanje (čak su skloni da istim riječima opisuju ovo nesvakidašnje iskustvo), onda je efekat bioenergetskog tretmana sasvim evidentan makar to i ne bilo dokazivo "objektivnim" naučnim metodama.

Terapija na daljinu...

A sada, nešto o onom što brojne čitaoce u priči o bioenergetskoj terapiji najviše interesuje... Kako bioenergija djeluje, kod kojih poremećaja i bolesti organa ona daje najbrži (očigledan) rezultat? Na osnovu vlastitog, gotovo

deceniju i po dugog iskustva, Šaban Ćurovac nam kaže da kod bronhijalne astme olakšanje i proces izlječenja nastupa nakon 3-4 tretmana; kod reumatoidnog artritisa vidljivi su pomaci poslije 4 tretmana (sa pauzama od 7 dana između zakazanih termina); kod djece noćno mokrenje se bioenergijom rješava sa 2-3 dolaska na tretman itd.

"Izlječenje umnogome zavisi od cjelokupnog stanja organizma, kojom brzinom, kako se regeneriše i stavlja ponovo u normalnu funkciju... U slučaju najtežih oboljenja kao što je rak, moja iskustva su da se teži oblici uopće ne mogu liječiti. Bioenergijom se jedino može olakšati ili u potpunosti neutralizirati bol koju prouzrokuju tumori. Dakle, mogu se olakšati muke i podnošenje

■ Nakon svega faza opuštanja i odmora. Većina pacijenata to izražava riječima: "osjećam se svježije i odmorno kao da sam spavao najdubljim snom", "ponovo su mi napunjene baterije" itd.

Bienergija u službi zdravlja

bolesti", tvrdi Ćurovac.

Kroz razgovor sa ovim skromnim i jednostavnim čovjekom, koji o periodu boravka u Njemačkoj samo kratko veli- "gdje god sam bio, nastojao sam da pomognem ljudima koji su mi se obraćali za pomoć", saznajemo da on liječi i na daljinu... Dakle, kada mu se neko obrati iz Amerike, Kanade, Australije ili bilo kojeg dijela Evrope, na telefonski poziv Šaban odgovara "tretmanom".

Ovaj postupak on objašnjava riječima: "Kretanje bioenergije je deset puta brže od kretanja sunčeve energije. Kada bioimpuls usmjerite na neku osobu, on veoma velikom brzinom djeluje. Nedavno sam imao poziv iz Amerike, tri mjeseca djevojka je bila nepokretna u kolicima a ljekari nisu ustanovili njenu dijagnozu. Nakon posljednjeg tretmana na daljinu, koji je trajao 45 minuta, djevojka je ustala iz kolica. Možete zamisliti reakcije njenih roditelja nakon toga... Energija se kreće u valovima i ona se kroz razgovor prenosi i djeluje. Zato se nakon razgovora sa mnom ljudi osjećaju opuštenije, bolje..."

Ćurovac, također, pomoću viska na daljinu može odrediti nečije zdravstveno stanje, (dakle, osobe na koju usmjeri svoju pažnju) što nam je demonstrirao kroz nekoliko "slučajeva". To isto moguće je odrediti i kada je riječ o geopatogenom, štetnom zračenju u prostoru u kojem

stanujemo ili radimo. Kao prevenciju njegovog pogubnog djelovanja na zdravlje, on ističe da je jedino efikasno izmiještanje, ili promjena položaja kreveta (ili radnog stola) gdje osoba tokom dana najduže boravi. Jer, prema Šabanovim riječima, štetno djelovanje podzemnog zračenja "po vertikali" može se spriječiti samo olovnom pločom čija debljina iznosi jedan metar?!!

I ljekari Šabanovi pacijenti

Uz napomenu da su se pored "običnih" smrtnika Ćurovcu obraćali i brojni doktori medicine (sa svojim porodicama), za kraj, evo nastavka onog pisma s početka teksta kome komentar nije potreban:

"...Sada, nakon svega, moram priznati da sam i ja bio pomalo skeptičan i sumnjičavo sam gledao dok ste Vi svojim rukama 'mahali' oko moje kćerke. Iako sam prije dosta čitao o bioenergiji i ljudima koji je posjeduju, nisam mogao povjerovati da je sve to moguće. Nakon prvog tretmana Vi ste me na najbolji način razuvjerali i pokazali koja svojstva ima i šta može učiniti energija koju posjedujete. Nakon vaših tretmana naša Ana je od

gotov paralizovanog djeteta postala ponovo ona stara Ana koja opet ide u školu i uspješno ispunjava svoje dječije obaveze, kao da se ništa nije dogodilo. Sada u šali često govori kako je konačno upoznala jednog pravog čarobnjaka o kojima je do sada samo čitala i gledala na filmovima.

Ovo malo obraćanje Vama, uz najljepše želje, želim da završim porukom da i dalje, kao i do sada, nastavite nesebično pomagati ljudima na Vama svojstven način. Možda je ova poruka i suvišna s obzirom da je vaše životno geslo-pomoći ljudima i onda kada svi kažu da pomoći više nema. Još jednom, veliko hvala za sreću koju ste vi svojim plemenitim srcem vratili u moju obitelj. S poštovanjem, Popović Petar (Gr. Weikersdorf)."

Svim čitaocima "Arke" koji se Šabanu Ćurovcu žele obratiti za pomoć, evo njegovog kontakta telefona u Sarajevu: 061/157-640 *

Astralno tijelo

"Onog dana kad nauka počne proučavati nefizi-kalne pojave, u deset godina napredovaće više nego u svim ranijim vijekovima svoje historije." (Nikola Tesla)

Priradio:

Šefik Avdagić

Kroz brojnu literaturnu građu i filmsku industriju koja "obrađuje" teme "na granici mogućeg" (neki to zovu i granična područja nauke), često se pominje postojanje aure ili astrala i astralnog (područja). Za mnoge riječ je o apstrakciji, nečijoj fikciji i pretpostavkama koje nisu naučno utemeljene.

Međutim, savremeni tokovi nauke, u nastojanju da pruže što prihvatljivija objašnjenja uzročnika života i pojavnog svijeta, o astralu rijetko govore kao isključivo duhovnoj dimenzi... Naime, sve češće u opticaju je pojam "astralne matrice" materije, odnosno živog materijalnog svijeta pod kojom se podrazumijeva nevidljiva energetska (ne-

materijalna) osnova vidljivog Univerzuma. Ona se još "definiše" i kao nekakva preslika, "skica" na osnovu koje (i iz koje) nastaje, razvija se i održava pojavni svijet.

O čemu je zapravo riječ, i kako je započeo povećan interes javnosti za astral i astralno? Jedan od najvećih fizičara našeg vremena Vilijam Kruks proveo je

Nauka na tragu "astralne matrice"

■ *Ovaj uređaj za fotografiranje kirlijanskog efekta sastoji se od aluminijske ploče izložene visokofrekventnom polju. Povrh nje je staklena ploča, zatim film i napokon komad plastike za zaštitu filma od soli s ljudske kože. Uređaj obuhvaća i manometar radi kontrole stalnog pritiska ruke.*

tri godine proučavajući materijalizacije duha izvjesne Keti King na spiritističkim seansama. Pošto je konačno, uspio da ovaj "fenomen" i fotografiše on je izjavio: "Ja ne kažem to je moguće, ja kažem- to jeste!"

Prvi dokazi o "energiji iz kosmosa"

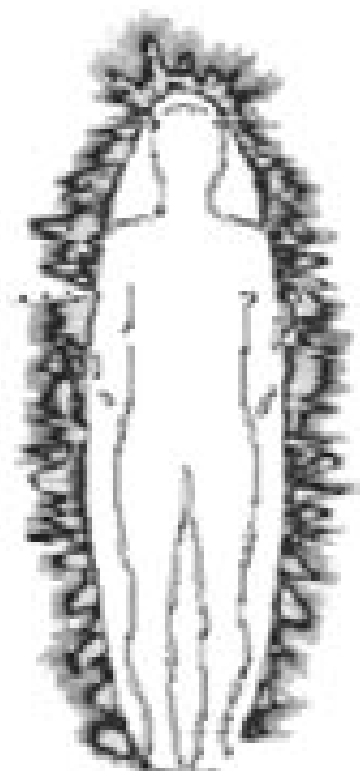
Daleke 1873. godine hanoverski baron Fon Harzele objavio je revolucionarnu knjigu "Porijeklo neorganskih tvari", u kojoj argumentovano pokazuje da biljke, pored toga što apsorbuju materiju iz tla i vazduha, neprestano same stvaraju novu materiju?! Kako, iz čega, na koji način? Odgovori na ova pitanja bili su istinski izazov za brojne naučnike koji su došli poslije njega...

Početakom dvadesetih godina prošlog vijeka Lakovski (Rus koji je emigrirao u Pariz poslije Oktobarske revolucije), u seriji

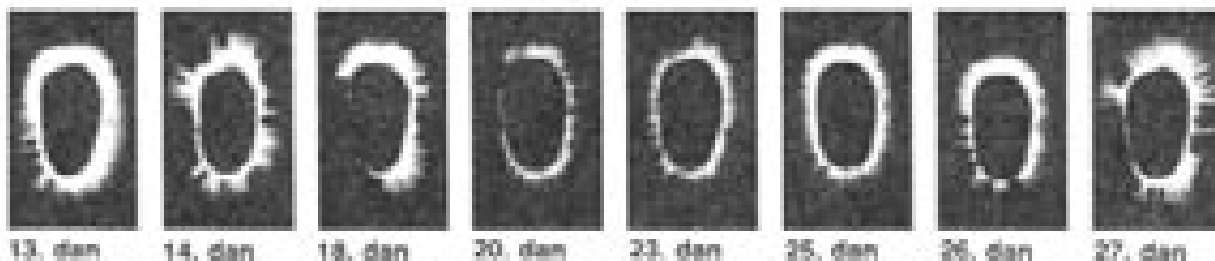
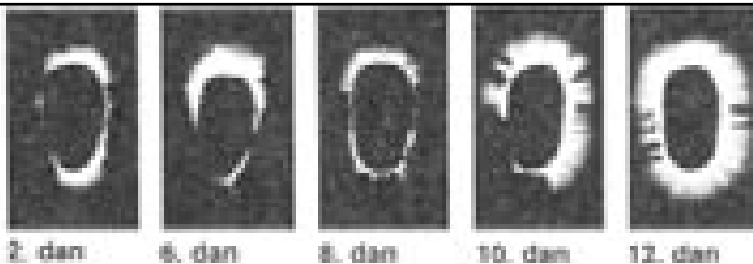
svojih knjiga iznio je tezu da "osnova života nije materija, već njene nematerijalne vibracije". On je ustvrdio da su temeljne organske jedinice živih bića-ćelije, ustvari elektromagnetni uređaji koji (slično radio-uređajima), emituju i apsorbuju zračenja visokih frekvencija. Na osnovu eksperimenata Lakovski je dokazao da je bolest posljedica poremećaja ravnoteže u ćelijskim električnim oscilacijama, odnosno da je borba između zdravih ćelija i uzročnika bolesti (bakterija i virusa npr.), ustvari "rat radijacija"! Tako, ako je npr. snažnije zračenje mirkoba ćelijske oscilacije se poremete, odnosno ćelije se "razboljevaju" ili umiru. I obratno, ako su snažnije radijacije ćelija, mirkobi umiru!

Naime, ovaj istraživač je daleke 1923. godine, pomoću konstruisanog uređaja, tzv. "radio-ćelijskog oscilatora" (koji

simulira normalno osciliranje zdravih ćelija), izlječio jednu biljku (Geranium), kojoj je prethodno ubrizgao vrstu bakterija za koju se znalo da izaziva rak... Pošto je biljka zaista teško "oboljela", nakon dvonedjeljne "terapije" pod utjecajem talasa iz pomenu-tog uređaja, tumor se osušio i otpao. To je Lakovskog navelo na zaključak da energija neophodna za pokretanje i održavanje

■ *Fotografija menstrualnog ciklusa: niz fotografija jagodice prsta snimljenih u toku normalnog menstrualnog ciklusa. Danas se smatra da se tom tehnikom može odrediti vrijeme ovulacije. U ovom slučaju "aura" je najizrazitija 12-og i 13-og dana ciklusa.*

ćelijskih oscilacija mora dolaziti spolja, preciznije- iz kosmosa!

I zaista, sve biljke koje su bile podvrgnute njegovim eksperimentima ne samo da su "ozdravile", već su i narasle za još jednu svoju prosječnu visinu. Na osnovu toga Lakovski je ustvrdio da su biljke iz svoje okoline "lovile" talase kosmičke energije odgovarajuće frekvencije koje su bile dovoljnog intenziteta da unište rakom zahvaćene ćelije. Ove talase on je nazvao "astralne" (izvorno: lat. astralis znači- zvijezda, zvjezdani).

Čudesan svijet iskričave svjetlosti

Pedesetih godina prošlog vijeka, Moskovljanin S.D. Kirlian (elektrotehnički inženjer i fotograf-amater) i njegova surpu-ga Valentina, konstruisali su aparaturu kojom su fotografisali nekakvo čudno, običnom ljudskom oku nevidljivo svjetlucanje, koje su isijavali živi organizmi. To energetske polje, odnosno "bioluminiscenciju" (biološku energiju ili bioplazmu), kako su kasnije nazivali taj fenomen, Kirlianovi su snimali tako što su fotografski film ili ploču dovodili u vezu s objektom koji su htjeli fotografisati, puštajući zatim kroz taj objekat električnu struju iz visokofrekventnog električnog oscilatora (75.000- 200.000 titraja u sekundi).

Ti snimci (uglavnom listova raznih biljaka, a kasnije i ljudskog tijela) pokazivali su čudesan svijet iskričave svjetlosti, nekakve svjetlosne kanale što su se podudarali sa žilicama lista bijele, modre i crvenkaste boje. Ono što je, također, odmah bilo uočljivo jeste: ako je list bio zdrav ta svjetlosna struktura je bila jasna i pravilna, a ako je list bio oštećen ona se izobličavala i gasila (ta svjetlost na otkinutom listu se

gasila postepeno, sve dok ne bi u potpunosti iščezla).

Usavršivši ovu tehniku, Kirilianovi su dobili snimke na kojima su iz listova snažno izbijale veličanstvene zrake ili uskovitlane plamene kugle. Kasnije je sovjetski naučnik Injušin, koji se bavio istraživanjem ovog fenomena javno potvrdio da je biološka plazma (koja je još okarakterisana kao "četvrto agre-

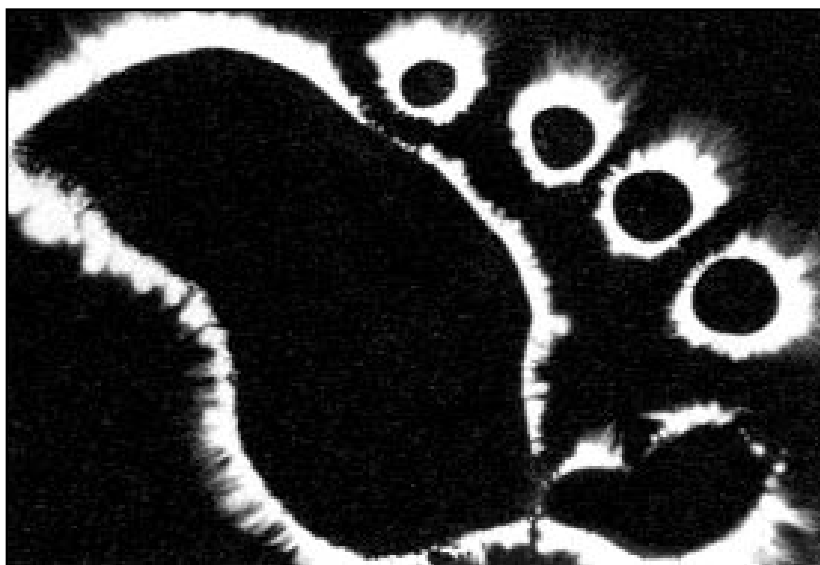
gatno stanje" koju današnja nauka definiše kao električki neutralana, snažno jonizovani gas), ustvari ono što okultizama naziva "aurom" ili "astralnim tijelom". Inače, astralno tijelo o čijem postojanju su odvajkada svjedočili alkemičari, mistici, okultisti, spiritalisti označava tijelo bez zemaljskih, tjelesnih osobina, duhovu dimenziju, tj. eterično tijelo čovjeka.

■ *Dva dlana (gore) fotografisana su Kirlianovim postupkom, a nakon 15 minuta joge, dlanovi su ponovo fotografisani (slika dole). Opuštenija i potpunija aura je rezultat laganih joga-vježbi kojima se, očigledno, potiče energija. Zanimljivo je da je pokus ponovljen s istom osobom poslije standardnih gimnastičkih vježbi, ali tada nije bilo promjene?!*

Nauka na tragu "astralne matrice"

■ Izgled ljudskog stopala snimljenog Kirlianovom metodom.

"Potvrđene" akupunkturne tačke

Pošto je dugogodišnjim usavršavanjem i istraživanjem Kirlianove metode ustanovljeno da izvjesne zone ljudskog tijela na fotografijama ostavljaju specifične boje, vremenom se to počelo koristiti u medicini, u dijagnostici koja je nazvana- "aurodiagnostika" koja se još uvijek koristi u malom broju zdravstvenih ustanova u svijetu. Uzgred, ona je osnova, temelj tzv. alternativne medicine čije metode su sve popularnije na Zapadu. U svemu je najbitnije to da su Kirlianove fotografije dokazale postojanje akupunkturnih tačaka i meridijana u drevnoj kineskoj medicinskoj praksi (mreže kanala u ljudskom tijelu za protok životne energije koju u različitim tradicijama i kulturama zovu različito: "ci" u kineskoj, "prana" u indijskoj, "bionergija" u zapadnoj).

Dosta prihvatljiv opis i objašnjenje "astralne matrice" dao je američki naučnik V. Tiler koji je pretpostavio da ta energija, koja zrači iz lista ili iz vrhova čovjekovih prstiju (kod bioenergoterapeuta npr.), ustvari potiče od nečeg što je pos-

tojalo prije stvaranja krute materije od koje su sačinjeni oblici "realnog svijeta". To je, prema njegovim riječima, "vjerovatno nekava supstitucionalna razina, nešto što stvara svoj hologram; nekakav koherentni obrazac energije i nešto što takvim postojanjem stvara polje sila i onda djelovanjem tog polja organizuje okupljanje i struktuiranje krute materije koju vidimo."

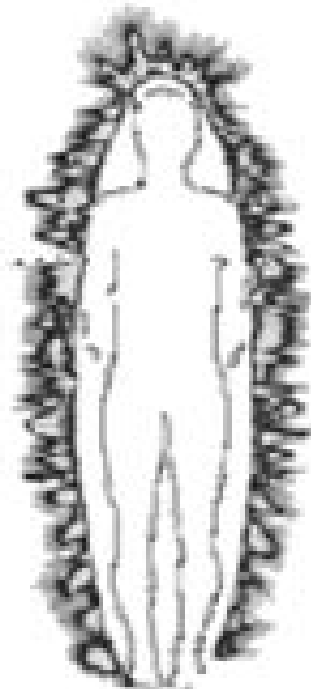
Francuski biolog i inženjer L. Kervran objavio je prije četiri decenije, u svojoj knjizi "Biološke transmutacije", ustvrdio da nauka pravi grešku kada izričito tvrdi da su svi procesi koji se odvijaju u živim organizmima- hemijski procesi, odnosno da je život isključivo- hemijski fenomen... On između ostalog navodi: "Materija ima svojstvo koje do sada nismo znali, svojstvo koje ne pripada ni hemiji ni fizici, barem ne u današnjem smislu ovih nauka. Time hoću reći da to što sam otkrio ne dovodi u sumnju hemijske zakone, nego zablude u koje padaju mnogi današnji hemičari i biohemičari kad nastoje primijeniti zakone hemije po svaku cijenu, čak i tamo gdje se oni ne mogu primi-

jeniti. Možda je krajnji rezultat i tih procesa- hemijski proces, ali to se odnosi samo na rezultat a ne i na njegov uzrok, a taj uzrok je neshvaćeni i nepriznavani fenomen biološke transmutacije."

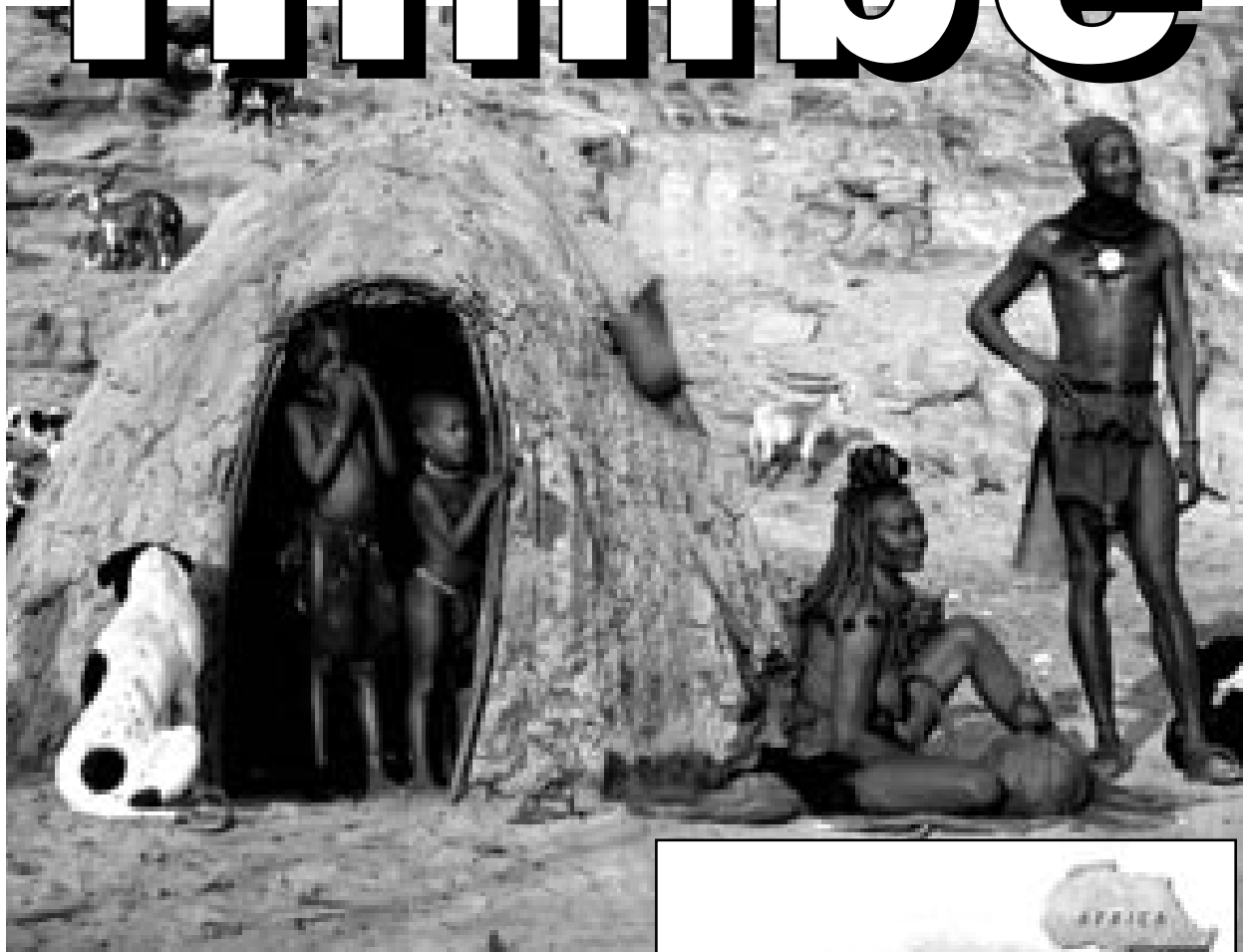
Život je postojao mnogo prije materije?!

"Mi zapravo ne znamo šta je materija", kaže Kervran. "Ne znamo od čega su ustvari sazđani protoni ili elektroni, a nazivi koje smo im dali samo su plašt kojim sakrivamo svoje neznanje. Fizičari nemaju pravo kada tvrde da isti fizički zakoni važe i za živu i neživu materiju."

U jednoj drugoj knjizi "Priroda supstancije", R. Hauschka, sljedbenik Rudolfa Štajnera (utemeljitelja Antropozofije), ide još dalje i smjelije u tvrdnjama od Kervrana... Naime, on tvrdi "da život nije rezultat spajanja elemenata, već nešto što prethodi elementima, i da je materija ustvari TALOG ŽIVOTA... Nije li razumnije pretpostaviti da je život postojao mnogo prije nego materija, kao proizvod ranije postojećeg spiritualnog kosmosa?"*

Himbe

Tekst: Karen E. Lange

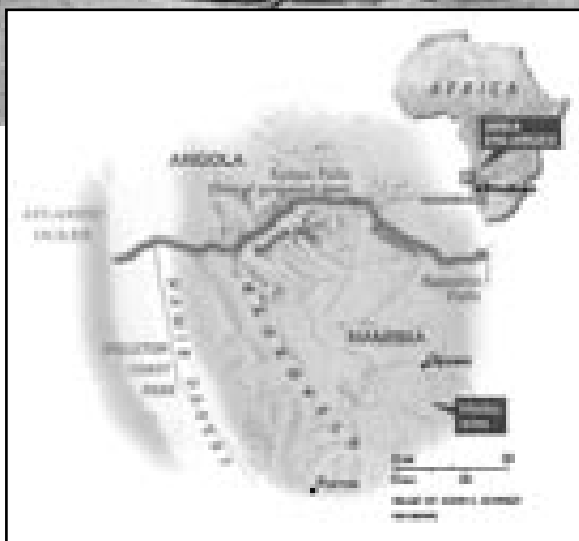
Prevela: Munevera Kramo

Kada su Namibiju osamdesetih godina prošlog vijeka pogodile suše i rat, izgledalo je kao da će se kultura urođeničkog Himba naroda raspasti. Čak devedeset odsto stoke koja predstavlja "temelj" njihove ekonomije i identiteta, u tom kritičnom razdoblju je uginulo. Neke porodice su izbjegle u Angolu, a u nedostatku bilo kakvog načina opstanka i u očajničkoj potrebi za novcem, veliki broj muškaraca stupio je u Južnoafričku vojsku koja se borila protiv gerilaca koji su tražili neza-

visnost Namibije.

U nemogućnosti da se prehrane, Himbe su otišle u grad Opuwo u potrazi za hranom živeći u sirotinjskim dijelovima grada (u izbama od kartona i plastičnih vreća). Ali, cijeni se da se između 20 i 50 hiljada Himba, (koji odavno važe za najvrednije i najprosperitetnije stočare) - vratilo...

U 19. vijeku ovi Himba stočari u Namibiji, bili su stalno izloženi

pljačkama a preživjeli su tako što su i sami pljačkali etničke grupe na jugu. Većina je, pak, otišla u Angolu priključujući se portugalskoj vojsci i formirajući svoje vlastite armije pljačkaša, da bi se

Običaji i kultura malih naroda...

U Himba ženama iz sjeverozapadne Namibije, čija se tijela sjaje od masnoće maslaca, a crvene od premazanog pigmenta, turisti traže "tradicionalnu" Afriku. Međutim, mali Himba narod (koji je stekao nezavisnost 1990. godine) izložen je brzim promjenama koje se sastoje u sljedećem: većina žena je još uvijek obnažena- ali sada imaju pravo glasa, šalju djecu u školu, bogatstvo broje u gotovom novcu i broju grla stoke, a istraživače privlače sve popularnijim načinom liječenja...

mnogi od njih (na kraju) vratili u Namibiju. Južnoafrički vladari su ih 1920-ih godina ograničili na propisanu "domovinu" službeno im zabranjujući da trguju, slobodno napasaju stoku, ili da se bave uzgojem biljaka, tačnije, sakupljanjem divljeg bilja duž rijeke Kunene. Pa ipak, sve ovo oni su izdržali, iako je to ponekad značilo- jesti kožu na kojoj su spavali?!

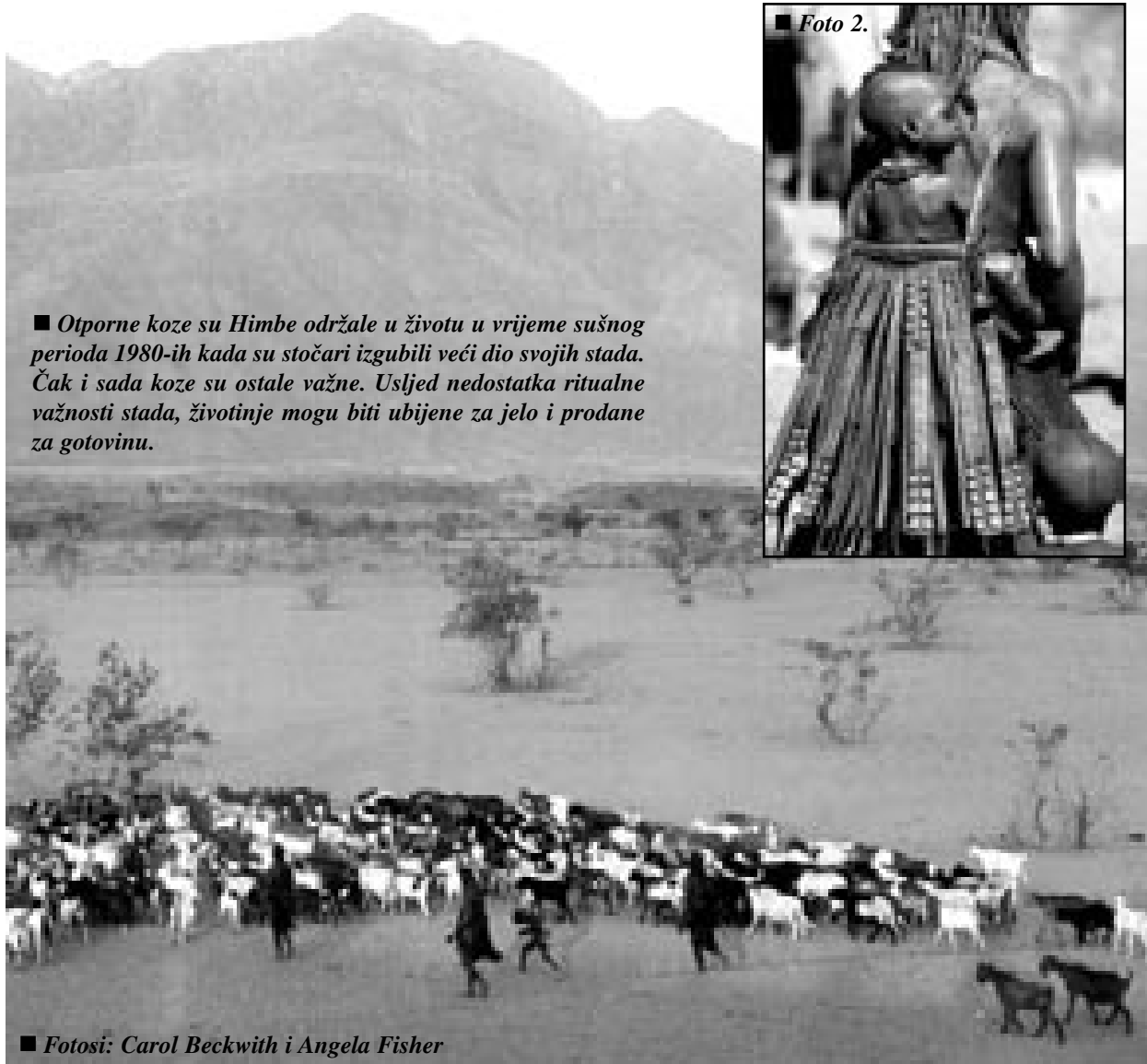
Prenošenje i očuvanje tradicije

S dolaskom mira i obilnih kiša koje su natapali tlo Namibije 1990-ih godina, Himbe su obnovile svoja stada i radeći sa međunarodnim aktivistima pomogli u sprečavanju planirane izgradnje hidroelektrične brane koja bi poplavila zemlju njihovih dalekih predaka- oblasti uz rijeku Kunen.

■ Iako je utjecaj zapadne kulture i ovdje prisutan, Himba žene su ostale netaknute vanjskim utjecajima jer je veći dio posla i politike ostao njima nedostupan, dok su njihovi muževi i sinovi (koji imaju više šansi da zarađuju u gradovima) skloniji "miješanju" zapadnjačke odjeće sa tradicionalnom nošnjom.

U potrazi za "tradicionalnom" Afrikom

■ *Otporne koze su Himbe održale u životu u vrijeme sušnog perioda 1980-ih kada su stočari izgubili veći dio svojih stada. Čak i sada koze su ostale važne. Usljed nedostatka ritualne važnosti stada, životinje mogu biti ubijene za jelo i prodane za gotovinu.*

■ Foto 2.

■ *Fotosi: Carol Beckwith i Angela Fisher*

U tome su im naročito pomogle nove mogućnosti koje im je pružala vlada nezavisne Namibije: pokretne škole u kojima Himba djeca uče engleski jezik, zatim rezervati koji su Himbama omogućili kontrolu života divljine i turizma u njihovim zemljama.

Vangapi Tijvinda, baka u svojim pedesetim, doživjela je ovo ponovno rođenje... Osamdesetih godina je u blizini Purrosa pravila košare za turiste, a sada se vratila poljoprivredi gajeći koze i ostalu stoku. Ona kaže: "Život je sada isti, ali djeca znaju čitati i pisati. Ja živim u rezervatu i ponovo smo za jelo imali meso

divljači."

Ovjenčana ukrasom od jag-njeće kože na glavi- čiji smotani kožni "rogovi" služe za očuvanje plodnosti žena i stoke. Uprkos stalno rastućem utjecaju novčane ekonomije, Himba majke se i dalje osjećaju jako ponosne zbog svoje snage davanja novog života. One kažu: "Novac ne daje rođenje." Djevojke postaju sasvim odrasle tek kada dobiju djecu. Kada se udaju, napuštaju očevo domaćinstvo kako bi živjele sa muževljevom porodicom, ali se za kratko vraćaju svojoj majci da bi rodile prvo dijete.

Perike od užadi koje nose

Himba djevojke (foto 1.), znak su da trebaju dobiti mjesječnicu, a ceremonijalni povoji koje majke koriste za nošenje djece u specijalnim prilikama (foto 2.), među ženama se prenose sa generacije na generaciju, svjedočeći o moći po majčinoj strani.

Spone sa dalekom prošlošću

Na osnovu statusa odrasle osobe koji se određuje kosom dugom do ramena i upletenom u pletenice, okupljaju se žene sa različitim imanja. Pomoću takvih okupljanja žene koje su prisiljene da se udajom odvoje od roditeljskog doma i započnu život

Običaji i kultura malih naroda...

■ Foto 3.

■ Hladna kupola od šiblja, oblijepljena stočnom balegom štiti djecu u kampu (u sušnom periodu). Da bi nahranili svoja stada u predjelima gdje ima malo nadzemne vode, Himba porodice se sele i po deset puta godišnje. Neposredno prije kišnog perioda (kada je većina zatravnjenog područja sasušena ili je stoka popasla), Himbe se vraćaju na svoja imanja u zelenim riječnim dolinama (gdje je ispaša moguća čak i u kasnim sušnim periodima).

U potrazi za "tradicionalnom" Afrikom

u različitim selima, jačaju socijalnu povezanost (veoma važnu za predjele izložene sušama).

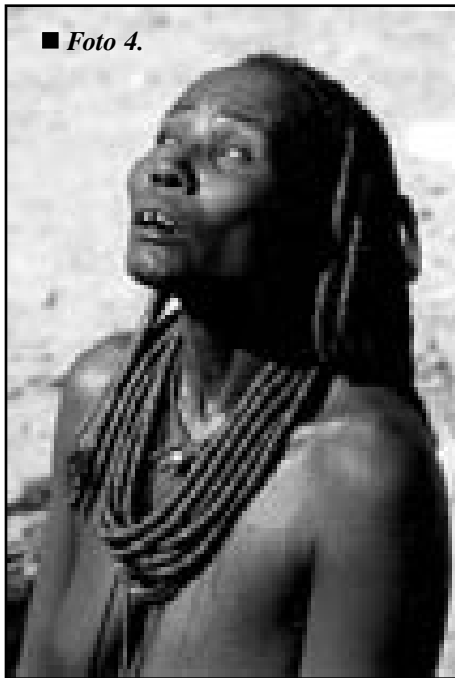
Kako bi "obilježila" svoj prelazak iz očevo u domaćinstvo svekrve, mlada nosi poseban ukras na glavi sa velom od ovčije kože (foto 3), koji je spušten kada napušta dom svog djetinjstva, a podiže se kada stigne u svoju "novu" kuću. Kada je riječ o mladoženji, on na dan vjenčanja svoju kosu veže i stavlja ispod platnenog pokrivala. Inače, ženidba kod Himba muškaraca ne donosi nikave primjene u pogledu njihovog boravišta, ali im donosi veliku promjenu u socijalnom statusu postajući punopravan član nasljedstva po očevoj liniji (tako da može osnovati svoje vlastito domaćinstvo). Njemu će pomoći rođaci s majčine strane od kojih će naslijediti stoku. Također, od strane očevih rođaka naslijedit će pristup zemlji, vodi i... pradjedovima koji služe kao posrednici između živih i Boga.

Istjerivanje duhova

Za vrijeme plesa koji prikazuje novi (sve popularniji) način liječenja, žene u prašini puštaju krike kojima oponašaju riku lavova. Naime, Himba žene vjeruju da se duhovi opasnih životinja ili mrtvih predaka mogu useliti u njihova tijela i mučiti ih psiho-fizičkim bolestima. Tokom obreda istjerivanja đavola glavnoj iscjeliteljki pomažu i druge žene, držeći "iscjeliteljsku tikvu" pri čemu se jedna žena bori sa opsjednutom plesačicom (foto 5.). Druga žena presavrnutih očiju pada u trans (foto 4.). Iscjeliteljke poduzimaju ovo kako bi istjerale duhove iz onih koje su mučene.

Pa ipak, antropolog Jackobsohn u ritualima ovih grupa koje padaju u trans vidi njihov otpor naglim promjenama u njihovom

■ Foto 4.

■ *Himba žene vjeruju da se duhovi opasnih životinja ili mrtvih predaka mogu useliti u njihova tijela i mučiti ih psiho-fizičkim bolestima. Tokom obreda istjerivanja đavola glavnoj iscjeliteljki pomažu druge žene.*

životnom okruženju: navali turista, utjecaju alkohola, odlasku djece u školu, radu muškaraca u gradskim sredinama za nadnice koje su ih lišile autoriteta te ih ostavile nesigurne u pogledu njihove društvene uloge i statusa. Prema mišljenju ovog antropologa, ovi rituali predstavljaju način na koji žene izlaze na kraj sa konfliktima i stresom, a u posljednje dvije decenije oni su se veoma uvećali.

Grupni trans...

Grupni trans začinjen kao zabava

oko vatre, uz piće i mnogo mesa... Sve se potom pretvara u ritual iscjeljivanja tokom kojeg se žene bore sa nadnaravnim silama. Obično se u tu svrhu oglasi "specijalni bubanj" (samo za te namjene), koji proizvodi zvuk kao "sa onog svijeta", pozivajući sve žene u trans (naravno, u djelokrugu u kojem se bubanj čuje).

One sjede oko vatre njišući se u neprekidnom ritmu, zatim polagano padaju u trans. Neke od njih mogu iznenada pokazati neku neobjašnjivu silu i moć, što Jackobsohn, koji je i sam prisustvovao takvim obredima, potvrđuje riječima: "Vidio sam žene koje su postale trostruko jače..." Muškarci koji sve to posmatraju su poslušni i pokorni. Ako im žene tokom rituala iscjeljivanja nešto naredi, oni će ih čutke poslušati...

Najmanje jednu noć žene dokazuju svoju moć za budućnost koju ne mogu vidjeti i za sadašnjost koja prkosi prošlosti.*

■ Foto 5.

